

IS-SEHEM SĦIĦ TAN-NISA FL-ATTI TAL-APPOSTLI

Mons. Lawrenz Sciberras

Wara li fl-ahhar tliet hargiet tajna harsa ta' kif Luqa jinkwadra n-nisa fil-hajja attiva u l-missjoni ta' Ġesù, sewwa li nkomplu nkabbru u nwessghu din l-ottika u nixhtuha wkoll fl-Atti ta' l-Apostli. Ma ninsewx li kemm it-tielet Vanġelu kif ukoll l-Atti kitibhom l-istess bniedem, Luqa. Mela dak li l-evanġelista kiteb dwarhom fit-tielet vanġelu, kompla wessa' dwarhom issa fl-Atti wkoll.

Fil-bidu tal-Knisja

Meta wieħed jitkellem mill-Atti dan ma għandux jinsa iż-żmien ta' l-ewwel Lhud-Insara, mela l-ewwel kumunità li fformaw u bnew il-Knisja ta' Kristu. Nies li bdew jemmnu f'Ġesù u t-tagħlim li xandar u wara bdew jiltaqgħu f'ċertu djar partikulari biex jiċcelebraw l-ewkaristija hemm fl-ewwel jum tal-ġimgħa. Luqa ġabar esperjenza wiesgħa ħafna fil-konfront li kellhom dawn in-nisa ma' Ġesù. Dawn in-nisa esperjenzaw waħda sew il-qawwa salvifika u li tfejjaq ta' Ġesù. Għalhekk akkost ta' kollox riedu li jkomplu jimxu warajh. Din il-qawwa li dawn in-nisa akkwistawha żgur li ma kienu għadhom qatt ma għaddew minnha.

Għalhekk il-konkluzjonijiet ta' dawk li fiequ kienu kollha favorevoli għal Ġesù, hwejjeg bħal dawk hadd qatt ma kien għadu għamilhom!

L-Ewwel: L-Atti ma joqgħodx lura milli juri kemm in-numru ta' dawk li tfejqu minn Ġesù u issa mill-appostli kien wieħed kbir tassew. U dan kemm irġiel kif ukoll nisa, assolutament mingħajr ebda għażla ta' hadd u ta' xejn. Grazzi għal dan il-fejqa mirakoluż li kien dejjem jizzied "l-għadd ta' dawk li kienu jemmnu fil-Mulej, kemm irġiel u kemm NISA, kien dejjem jizzied u joktor, hekk li kienu wkoll iġorru l-morda tagħhom fuq sodod u mtieraħ u jqegħduhom fil-pjazez biex xhin jgħaddi Pietru, jaqa'

mqar id-dell tiegħu fuq xi hadd minnhom" (Atti 5,14-15). X'riflessjoni profonda jagħmel Luqa dwar din il-kwalità ta' fejqan!

It-tieni: Luqa ma jagħmilx riferenza ta' fejqan b'mod generali biss, imma jsemmi wkoll diversi eżempji ta' nisa li fejquhom l-appostli, ibda naturalment mill-kap tagħhom Pietru. Hekk ġara ma' Enea ta' Lidda: "Enea Ġesù Kristu fejqek: qum u ifrex is-sodda inti stess" (Atti 9,34). Hemm imbagħad il-miraklu tal-qawmien ta' Tabita mill-mewt, mara li kienet tagħmel ħafna karità u għemejjel tajba (Atti 9,36-42). Luqa hass li dawn in-nisa jsemmihom b'isimhom l-ewwel biex juri li dawn il-mirakli sehhew tassew,

it-tieni biexi kompli jgholli 'l fuq il-persuna tal-mara li kienet tant għadha baxxa.

Għajnuna attiva

Dawn in-nisa taw ukoll għajnuna attiva hafna fil-missjoni tal-appostli, hekk dawn l-irġiel setgħu mingħajr hafna tfixkil ikomplu jxandru l-Vangelu. Ta' min isemmi n-negozjanta tal-porpra Lidja mara minn Tijatira: Din wara li kkonvertiet waslet biex toffri id-dar tagħha stess lill-appostlu Pawlu halli jkollu fejn jistkenn. (Atti 16,15) Dan kien tassew ta' soljev għal Pawlu wara li dan l-appostlu kien jgħaddi granet shaħ jippriedka minn post għal ieħor.

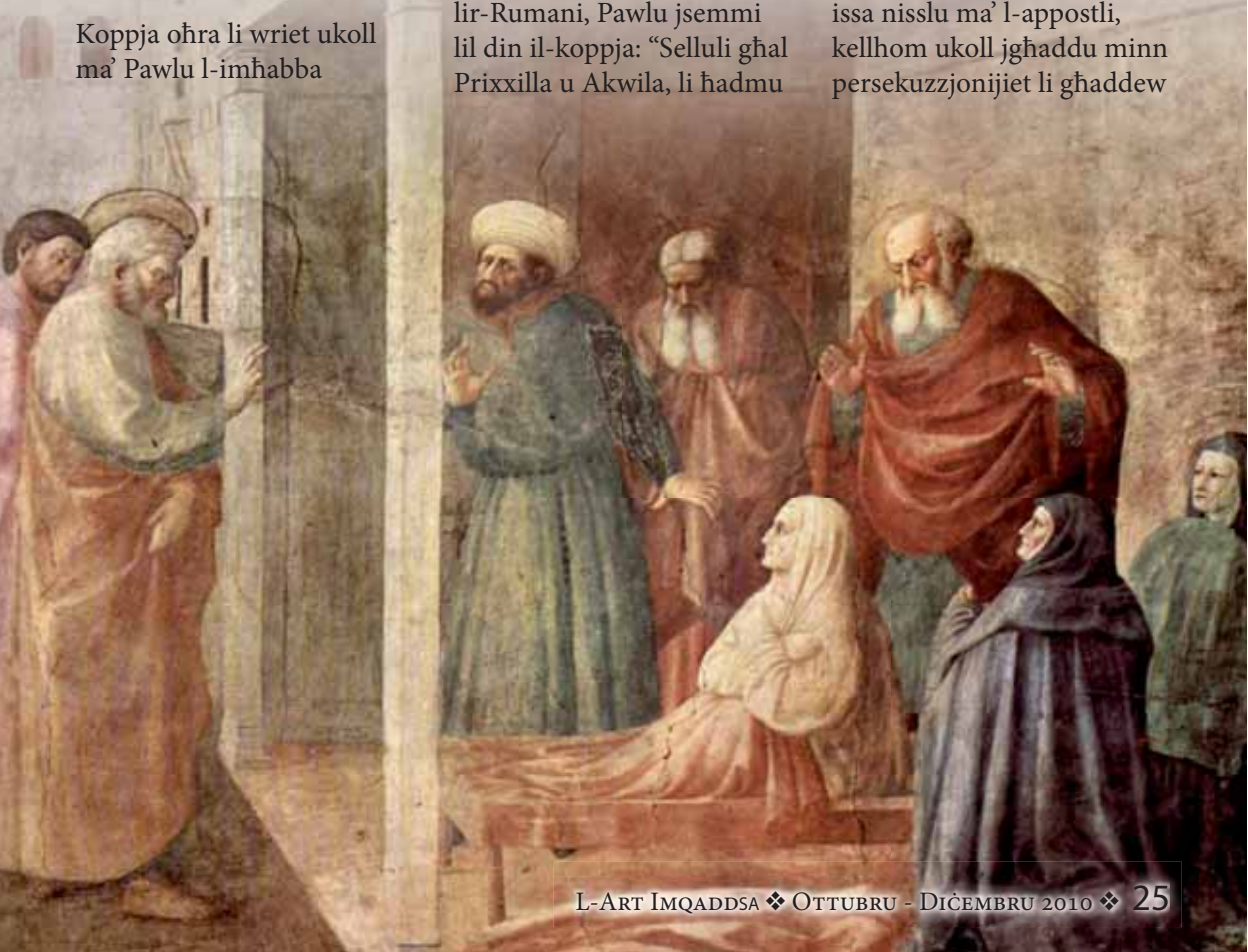
Koppja ohra li wriet ukoll ma' Pawlu l-imhabba

tanġibbli tagħha kienet il-koppja Akwila u martu Prixxilla. Dawn kienu Lhud imma joqogħdu Ruma. L-imperatur Klawdju ordna biex il-Lhud kollha jitilqu 'l barra minn Ruma, mingħajr ebda eċċezzjoni ta' ħadd. Issa b'xorti tajba din il-koppja kienet taħdem it-tined, l-istess sengħa li kien ihaddem Pawlu. Ma' dawn ukoll Pawlu sab għajnuna tassew utli u f'waqtha.

Bizzejjed wiehed jgħid li din il-koppja kompliet takkumpajna lil Pawlu minn Ateni sa Efesu (Atti 18,18). Pawlu għalhekk baqa' jiftakar sew f'din il-koppja, u kemm għajnuna sab minn għandha, tant li fit-tislijiet li l-appostlu wassal fl-ittra lir-Rumani, Pawlu jsemmi lil din il-koppja: "Selluli għal Prixxilla u Akwila, li hadmu

miegħi fi Kristu Ġesù" (Rum 16,3).

Ġrajja ohra fejn tidher sew l-għajnuna tan-nisa ma' l-appostli huwa dak ta' Marija omm Ġwanni li jgħidulu Marku. Din halliet għad-dispożizzjoni ta' l-appostli d-dar tagħha stess, u hemm kienu jiltaqgħu biex jitolbu flimkien (Atti 12,12). Madwar xi whud min-nisa gie iffurmat ċirku ta' ċerta familjarità, kif jidher sew hafna mit-tislijiet li Pawlu jagħti fl-ittra lir-Rumani kapitlu 16. Din il-ħaġa issa ħajja u attiva tan-nisa, Luqa nnotaha wahda sew u ħass li għandu jirreġistraha biex tibqa' miktuba hemm. Dawn in-nisa dejjem minhabba il-kuntatt tant qawwi li issa nisslu ma' l-appostli, kellhom ukoll jgħaddu minn persekuzzjonijiet li għaddew

minnhom id-dixxipli ta' Ġesù. Każ tipiku huwa dak ta' Sawlu ta' Tarsu qabel ma ikkonverta hemm fit-triq ta' Damasku: "Sadattant Sawl kien qiegħed jagħmel herba mill-Knisja; kien jidhol minn dar għal oħra, jaqbad irġiel u nisa u jitfagħhom il-ħabs" (Atti 8,3). Ara wkoll Atti 9,22).

Dawk li jibzghu mill-Mulej

Luqa jiddedika attenzjoni partikulari għal dawk in-nisa li "jibzghu mill-Mulej"; aktarx li dawn kienu proseliti tal-Ġudaizmu li semgħu lil Pawlu jxandar it-tagħlim ta' Kristu u ddecidew li jimxu warajh. Fosthom ta' min isemmi li Tamaris (Atti 13,50; 17,4. 12.34). Fil-vjaġġ ta' Pawlu lejn Ruma, sewwa sew f'Tir, ingabru bosta "nisa u tfal" biex isellmu kemm lil Pawlu kif ukoll lil shabu. Din il-ġrajja Luqa jikkonkludiha hekk: "Imbagħad ilkoll inżilna għarkopptejna f'xatt il-baħar, u tlabna; sellimna lil xulxin, aħna tlajna fuq il-ġifen u huwa reġgħu lura lejn djarhom (Atti 21,6). Dan it-talb li sar min-nisa u tfal proprju fuq xatt il-baħar jissigilla kemm din il-familja ġdida ta' Alla kienet thobb u tistma lil appostlu Pawlu. Xena oħra tal-Atti li tqanqlek tassew! F'Ġesarija ta' hdejn il-baħar Mediterran id-djaknu Filippu jilqa' għandu lil Pawlu. Dan Filippu kellu erba' xebbiet u li dawn kellhom id-don tal-profezija (Atti 21,8s), l-istess don li kellu Agabu (Atti 21,10s). Dan Filippu wiehed mis-seba' djakni bil-ferħ kollu laqa' għandu lil Pawlu u flimkien

ma' wliedu kompla bis-shih ma' Pawlu. Hekk mela seħħ tassew dak li ġara u baqa' jġri f'jum il-Pentekoste ġewwa Ġerusalem: Jigifieri li jhabbru wliedkom subien u bniet" (Atti 2,17). Dan il-kwalità ta' tagħlim diġà kien habbru l-profeta Ġoel. Minn dan jidher sew kemm ir-responsabilità tat-tagħlim favur l-evanġelju issa kull ma jmur qed jinfirex u jitwessa' waħda sew. Minn familja waħda fil-każ tagħna dik tad-djaknu Fiippu l-erba' bniet tiegħu jibdedw jipprofetizzaw!

Nisa u Rġiel

Mela f'kull sens, Luqa ma jidhirx li jagħmel differenza bejn in-nisa u l-irġiel li jaħdmu bis-sinċerità f'din il-komunità ġdida tal-Insara. Hekk Luqa qed johroġ fil-beraħ u jikkonferma l-istess trattament li ġab ruħu bih Ġesù meta ttratta man-nisa. Hekk ibda minn Ġesù u issa wiehed jista' jarah ukoll isehħ qalb l-appostli, dawn kellhom il-kuraġġ u rebħu kull preġudizzju miskin kontra n-nisa. Quddiem Alla ma hemm ebda differenza fis-sess.

In-nisa bdew jerfġu responsabilità mhux biss fil-karità u għajnuna oħra materjali magħmula ma' nies tant fil-bżonn, imma wkoll ir-rwol ta' predikazzjoni u tagħlim ieħor; basta dejjem ikun konformi ma' dak tal-Vanġelu. Hekk Luqa qed juri li x-xandir tal-vanġelu min-nisa, dak li dejjem kemm kien possibbli, Luqa hejja b'mod ċar il-moviment ta' żminijietna, dak tan-nisa.